

სამი ბიჭი, სამი მამა

(მოთხრობა)

სამი ბიჭი სოფლის აღმართს მიუყვება. თერთმეტ-თორმეტი წლისანი. ერთნაირად გაკნაჭულები, აღერილები, სუფსის ტალღებივით ერთნაირად გამკვრივებულ-გაპრიალებულები, გურიის მზით ერთნაირად გარუჯულები. მარჯვედ, გაჩვეულად ახტებიან დელე-დულეებს, ეკლიანებს გაჩვეულად არიდებენ შიშველ წვივებს. ალაგ შემწიფებულ მაყვალს წაეტანებიან, ალაგ ვინმეს ღობიდან გადმოზნექილ ტოტს ტყემალს შეაწყვეტენ. სველ ტანზე ჩაცმული, გახუნებული შარვალ-მაისურები ზედვე აშრებათ. მდინარეში დგაფუნით დადლილები, არაქათგამოცლილები სოფლის ფურნიდან მონაქროლ, ახლადამოყრილი პურის სუნელს ხარბად ყნოსავენ ერთნაირად მზეჩამკვდარი, დაჭორფლილი ცხვირებით. შიათ, აბა, რა! მდინარე აშიებს. მდინარე ცხელ მჭადს, ყველს, ღობიოს და კიტრს განდომებს! კარგი პირის გემო აქვს მდინარეს! არც ნიორწყალში ჩალაგებულ ბარკალ-კუტუმოზე გათქმევინებს უარს! სულ უბრალო, - აი, ამ ახლადამოყრილ, ცხელ პურს გაგაღეჯიებს შუაზე და მის ოხშივარში დამშეულად ჩაგარგვევიებს ცხვირს! ჭის წყალიც თუ იქვეა და, - შეეწიოს ყველას მდინარის, ცხელი პურის და ჭის კამკამა წყლის მადლი!

მოდინ, მოუყვებიან თაკარა მზით გახურებულ ბალახ-ბულახს ბიჭები. ერთს, რეზიკის, ჯოხი წაუტეხია სადღაც, მოდის ბალახ-ბულახის ჩხრეკით, იქნება გველი დაუხვდეს სადმე, მყუდროდ მოგრაგნილ-მთვლემარე! არ მოკლავს, ცოტას გაეთამაშება და გაუშვებს მისი გზით. არაა გველის მოკვლა კარგი, - ასე იცის, - მისი წყევლა არ მოგცემს მერე სამშველს, გიპოვის. იცის ეს რეზიკიემ, წყნარი სტვენით უჩხიკინებს ჯოხს ბალახს.

ორნი ჩუმად მოდინ, დიდი კაცებივით ფიქრებში წასულები.

- შაბათს სოკოზე წავიდეთ, - ამბობს რეზიკიე, - მანჭვალააო ბევრი, ნაზიკიემ. ყოფილა გუმინ.
- შაბათს ვერა, - ამბობს დათუნი, ყველაზე ჭორფლიანი, ყველაზე გაჩხიკული, - მამაჩემი მიდის შაბათს. არ იცი ვითომ.
- მაი კი ვიცი, - ამბობს რეზიკიე. - მარა დამავიწყდა... თურქეთში მიდის, მაი კი ვიცი.
- რიზეში. პლანტაციებში. - ამბობს დათუნი, - ჩაის საპუტად! - რაღაცნაირად, ბრაზიანად ამბობს.
- რას მოჯღუნულხარ მერე, ბიჭო, კაია, ბევრ ფულს ჩამეიტანს! დოლარებს! - ამბობს რეზიკიე.
- არ მინდა მე მაგისი დოლარები! - ამბობს დათუნი, - აქანე იყოს, ის მინდა! აქანე მინდა მამაჩემი!
- მაი მეც მინდა, მარა სადაა. - ამბობს მესამე, ზურიკო-ტუჩა (ზედა ტუჩი ოდნავ მსუქანა აქვს, ფუტკრის ნაკბენივით. უხდება, ხატავს), - მამაჩემიც მიდის სამშაბათს ესპანეთში, კი იცით, მშენებლობა იქნება, ხე-ტყე იქნება, რაცხა იქნება, ვიმუშავებო. ვეუბნები, მეექვსე კლასში ერთ დაბალ ნიშანს არ დევიწერ, ერთი საყვედურიზა არ დეიბარებენ დედაჩემს, ისე წესივრად მევიტყევი-თქვა, მარა მაინც მიდის. ისე უხარია, გეგონება გურიას სჯობს ესპანეთი! ფულს გამოგიზავნითო. კაი ბოტასს იყიდო. დახეულ მეცვას და მამაჩემი აქ იყოს!
- სიჩუმე ჩამოვარდა. დასიცხული ჩიტები უხალისოდ სტვენენ, ჟღურტულებენ. ნიავს მთის სურნელი და ოხშივარი მოაქვს. სოფლისკენ გადაუხვიეს ოღრო-ჩოღრო ბილიკიდან.
- აბა, შენ წამოდი სოკოზე, - უთხრა რეზიკიემ ზურიკო-ტუჩას, - თუ სამშაბათს მიდის.
- არ მინდა. არ ვარ ხასიათზე, - თქვა ზურიკო-ტუჩამ, რეზიკიეს ჯოხი გამოართვა და მოისროლა.
- რეიზა გადამიგდე! - გაუკვირდა ბიჭს.
- რეიზა და იმიზა! მამაშენიც ხო მიდის საბერძნეთში. ხო მიდის მაგიც!

- აღარ მიდის. - თქვა რეზიკიემ, - რჩება.

წამით გაცეზებით დამუხტული სიჩუმე ჩამოდგა.

- რეიზა აღარ მიდის, ბიჭო! - ბოლოს, როგორც კენჭი შურდულიდან, ისე ისროლა კითხვა დათუნიმ.

- რეიზა რჩება?! - მიაყოლა მეორე კენჭი ზურიკო-ტუჩამ.

- რეიზა და იმიზა! - წელანდელი შეუტრიალა რეზიკიემ მმობილს, - ბიზნესმენი ხდება! წყაროსთან მისულიყვნენ.

შეჩერდნენ.

საღამოობით წყაროსთან „ბირჟა“ ეწყობა ხოლმე. ბავშვები, მოზარდები აქ იყრიან თავს.

მაგრამ ახლა ცხელა, ჯერ არ აგრილებულა, ყველა ჩრდილსაა შეფარებული.

- რაის ბიზნესმენი, ბიჭო?! - დათუნიმ ორივე პეშვით წყალი შეისხა სახეზე და ქვაზე ჩამოჯდა.

- თუ არ გოუშვენ, თქვი მართალი! - თვალები ეშაკურად მოჭუტა ზურიკო-ტუჩამ.

- არ გოუშვენ კი არა, ეხვეწებიან იქედან! მარა არ უნდა, რჩება-თქვა! ბიზნესს იწყებს.

- რაის ბიზნესს, ბიჭო, თქვი!

რეზიკიემ პეშვი წყაროს შეუშვირა, წყალი მოსვა, ქოჩორზეც აისვა სველი ხელი და თქვა:

- ლანჩუთში იყო რაცხა დიდ შეკრებაზე. ლადო ბიძიესთან იყო მისული და იმას, რომ იწყებოდა, მამაჩემიც შეუყვანია. ვინცხა დიდი ხალხი არიენ ჩამოსულები, საინტერესოებს ილაპარაკებენ და შემოდის. შესულა მამაჩემი. მაგარი ამბავი ყოფილა. სახლში რო მოვიდა საღამოზე, აღარსად აღარ მივალ მეო, თქვა. გაღმა ნაკვეთს გავყდი, ძროხებსაცო, კიდეც ევიღებ რაცხა კრედიტს და სამ ბიზნესს დევიწყებო. ერთი მაინც ხო გაამართლებსო.

- სამს? - თვალები ჭყიტეს ბიჭებმა.

- კი, სამს.

- ასეთი რა თქვეს იქ? - უკვირს დათუნის.

- კარგად ვერ გევიგე ჯერ ვერც მე, მარა გლობალურ დათბობას ვებრძოლოთ უნდაო, უთქვამთ.

- ჩვენ რანეირად?

- რანეირად, და... რეიზა დნება აისბერგები არქტიკაშიო?

- რეიზა და, დაცხა მზისგან, ალბათ, - ამბობს ზურიკო-ტუჩა, - აბა, თეთრი დათვი ბუხარს არ დაანთებდა იქ...

გაიცინეს.

- ბრაზილიის ტყე რამ დაწვა? ავსტრალიის ტყე რამ დაწვაო?

- მზემ, ბიჭო, მზემ, - ახლა დათუნი ამბობს, - აბა, ბრაზილიის პრეზიდენტმა უთო ხო არ დატია ჩართული!

ისევ გაიცინეს.

- ჰოდა, ულაპარაკიათ იქ, რეიზა დაცხა ასე ძალიან, რო ყინულები დნება და ხანძრები მისით ჩნდება! გლობალურ დათბობაზე, ამაზე, იმაზე... ბენზინი გლახაო. გამონაბოლქვი კლავსო.

ჰაერი დაბინძურდა და ბუნება აღარ ვარგა არაფრადო.

- მაგას ბუნების მასწავლებელიც კი გვეუბნეოდა, ნათიე მასი. შენ ბიზნესს რაფერ იწყებს მამაშენი, იგი თქვი! - თქვა დათუნიმ, სადღაც, გზად წაწყვეტილი შავქლიავი ამოიღო ჯიბიდან და პირში იტკუცა.

- იქ უთქვამთ, მზე, წყალი და ქარი უნდა მეიხმარონ აწი ადამიანებმაო. ჩვენ აქ ვართ, თქვენ დეიწყეთ და ჩვენ ხელს შეგიწყოფთო.

- მერე?

- მამაჩემი სამივეს აპირებს.

- რანაირათ, ბიჭო?!

- სუფსის ტოტზე პატარა ჰესს ჩავდგამო, კაციგორაზე ქარის ელექტროსადგურს დავდამო და მზის იმასაც გავაკეთებო... კორექტორიო... თუ კონვენტორიო... თუ რაცხა, აღარ მახსოვს!

ცხელი წყალი მზიდან ექნება სოფელსო.

- ზამთრშიც, ბიჭო?! - ისევ თავისებურად მოჭუტა თვალები ზურიკო-ტუჩამ.

- კი, ზამთრშიც, - თქვა რეზიკიემ, - მზის ენერგიაა მაგიო.

სიჩუმე ჩამოდგა.

- კარგია... - თქვა ბოლოს დათუნიმ, - აქ გეყოლება მამა.

- კი, კარგია, - თქვა ზურიკო-ტუჩამ, - აქ როა მამა, მაგი ყველაფერზე კარგია.

გულდაწყვეტილობა გამოსჭვიოდა ბიჭების ხმაში.

რეზიკიეს გუნება წაუხდა. რადგანაირად, შერცხვასავით. სახეც წამოუწითლდა, ყელში კი ბურთივით გაეჩხირა რაღაც... ბიჭი დაიძაბა, შუბლზე ძარღვი ამოებერა, მუშტებიც კი მოკუმშა უცნაური, ბავშვურ-კაცური სიმწრით, და უცებ სახე გაუნათდა.

- მევიფიქრე! - შესძახა.

- რა მეიფიქრე, ბიჭო?! - გაუკვირდათ ძმობილებს.

- მევიფიქრე! მამაჩემს დაველაპარაკები. ვეტყვი, სამი ბიზნესი რად გინდა. აგერ, ზურიკიეს და დათუნის მამებიც ხომ არიენ! აგერ წასასვლელად არიენ დამზადებულები! ერთი ესპანეთში მიდის, მეორე - თურქეთში. დათუნი და ზურიკიე კიდე, დარდობენ მამების წასვალს, აღარც ბოტასი უნდათ ახალი და აღარ იმათი დოლარები! მამები უნდათ სახლში, როგორც შენ დარჩი-თქვა აქ. ჰოდა, თუ ჩემი კარგი მამა ხარ, შეიამხანაგე, მარტო კაცი ჭამაში რომ ცოდვას, ბიზნესშიც ცოდვას! ერთი ბიზნესი დეიტე შენთვის, მეორე დათუნის მამას დუღუთმე, მესამე - ზურიკიეს მამას! გახდებიან ბიზნესმენები, გამდიდრდებიან და გადაგიხდიან მაგიერს! აღარ წავლენ! აქანე დარჩებიან!

- მართლა ეტყვი მასე, რეზიკიე, ბიჭო? - აღტაცებისაგან მხარში მაგარი მუშტი მოარტყა ძმობილს დათუნიმ, - მართლა ეტყვი, ბიჭო?!

- მართლა! მოვა თუ არა!

- მართლა, ბიჭო?! - ახლა ზურიკიე-ტუჩა შეაცქერდა სახეში მოუთმენლად.

- მართლა-თქვა, მართლა!

- იტყვის მერე კის, ბიჭო?!

- იტყვის!

- არ გეტყვის მამაშენი შენ უარს!

- არ მეტყვის!

- აუფ, რა მაგარი იქნება, ბიჭო?!

- ქარი, მზეი და წყალი ყველასია, მარტო მამაჩემის კი არა, - ამბობს რეზიკიე.

ხალისიანად გაუდგნენ გზას.

იმედიანად.

კეთილი მოლოდინებით...

ლეკვს გაეთამაშნენ. კატას დაუცაცხანეს. გოჭი ააჭყვიტინეს...

გზაგასაყარზე, რეზიკიეს სახლთან შედგნენ.

- ეტყვი?

- ვეტყვი.

- უთხარი.

და თავთავის გზას დაადგა სამივე. თავთავის პატარა დიდი გზას.